

Розділ 10

ЦИВІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА СТРУКТУРИ

Штаб-квартира НАТО

Постійні представники та національні делегації

Генеральний секретар

Міжнародний секретаріат

Особиста канцелярія

Канцелярія Генерального секретаря

Виконавчий секретаріат

Відділ інформації та преси

Служба безпеки НАТО

Відділ політичних справ

Відділ оборонного та оперативного планування

Відділ оборонного забезпечення

**Відділ консультацій, командування і управління штаб-квартири
НАТО (NHQC3S)**

**Відділ інвестицій у безпеку, матеріально-технічного забезпечення і
цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій**

Відділ науки та екології

Управління справами

Відділ фінансового контролю

Канцелярія керівника Головного управління ресурсами

Канцелярія Голови бюджетних комітетів

Міжнародна рада аудиторів

**Організації НАТО з питань виробництва і
матеріально-технічного забезпечення**

ЦИВІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА СТРУКТУРИ

ШТАБ-КВАРТИРА НАТО

Штаб-квартира НАТО у Брюсселі є політичним штабом Альянсу та постійним місцем перебування Північноатлантичної ради. Тут розміщені постійні представники, національні делегації, Генеральний секретар, співробітники Міжнародного секретаріату, військові представники держав-членів НАТО, Голова Військового комітету та Міжнародний військовий штаб. У цьому приміщенні також працюють дипломатичні місії або контактні представництва країн-партнерів, Відділ консультацій, командування та управління (СЗ), інші агентства НАТО.

У штаб-квартирі НАТО постійно працюють близько 3150 осіб, з них приблизно 1400 - це члени національних делегацій та національні військові представники у НАТО. Близько 1300 осіб працюють у Міжнародному секретаріаті та інших структурних підрозділах штаб-квартири, 350 осіб обіймають посади в Міжнародному військовому штабі, з них - 80 цивільних. Члени національних дипломатичних місій або контактних представництв держав-партнерів також працюють у приміщеннях штаб-квартири.

ПОСТІЙНІ ПРЕДСТАВНИКИ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ДЕЛЕГАЦІЇ

Кожна держава-член Альянсу представлена в Північноатлантичній раді послом або національним представником, якому допомагає національна делегація, що складається із радників та інших працівників, котрі представляють свою країну в різних комітетах НАТО. Багато в чому національні делегації нагадують маленькі посольства. Оскільки члени делегацій розміщені під одним дахом у штаб-квартирі, вони можуть легко і в будь-який час офіційно та неформально контактувати між собою, з працівниками Міжнародного секретаріату та інших структур, а також з представниками країн-партнерів.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Генеральний секретар є міжнародною посадовою особою найвищого рівня. За повноваженнями, наданими урядами держав - членів НАТО, він є Головою Північноатлантичної ради, Комітету оборонного планування та Групи ядерного планування, номінальним головою інших вищих

комітетів, Генеральним секретарем та головною виконавчою особою НАТО. Він також є Головою Ради євро-атлантичного партнерства та Групи середземноморської співпраці, співголовою (разом із представником Росії та представником країни НАТО, що виконує обов'язки Почесного президента) Постійної спільної ради НАТО - Росія. Генеральний секретар також співголоує, разом із представником України, на засіданнях Комісії НАТО - Україна.

Генеральний секретар заохочує та скеровує процес консультацій та прийняття рішень в Альянсі. Він може пропонувати питання, які потребують обговорення або прийняття рішення, а також надавати свої послуги для врегулювання спорів між державами-членами. Йому доручено керувати роботою Міжнародного секретаріату та бути головним речником Альянсу як у його зовнішніх відносинах, так і у контактах з урядами держав-членів та представниками засобів масової інформації. Заступник Генерального секретаря допомагає йому у виконанні покладених на нього обов'язків та, у разі відсутності Генерального секретаря, заміщає його. Він очолює Спеціальну групу високого рівня з контролю над звичайними озброєннями, Виконавчу робочу групу, Комітет протиповітряної оборони НАТО, Спільний консультативний комітет, Спільний комітет з питань поширення зброї масового знищення та низку інших спеціальних і робочих груп.

Генеральний секретар відповідає за керівництво роботою Міжнародного секретаріату і має в своєму розпорядженні Особисту канцелярію та Канцелярію Генерального секретаря. Міжнародний секретаріат формується з громадян держав - членів Альянсу і забезпечує діяльність Ради, комітетів і робочих груп, що їй підпорядковані, а також Ради євро-атлантичного партнерства, Постійної спільної ради НАТО - Росія, Комісії НАТО - Україна та Групи середземноморської співпраці. Ця структура діє як секретаріат, а її працівники виконують дорадчу політичну та поточну роботу, яка охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з діяльністю Альянсу та країн-партнерів.

МІЖНАРОДНИЙ СЕКРЕТАРІАТ

Роботу Північноатлантичної ради та підпорядкованих комітетів забезпечує Міжнародний секретаріат, співробітниками якого є громадяни держав - членів Альянсу, запрошені на роботу безпосередньо НАТО або відряджені національними урядами. Співробітники Міжнародного секретаріату підпорядковані Генеральному секретареві і впродовж терміну перебування на посаді зобов'язуються зберігати відданість Альянсу.

До складу Міжнародного секретаріату входять Канцелярія Генерального секретаря, п'ять робочих відділів, Відділ управління та Відділ фінансового контролю. Кожен з п'яти робочих відділів очолюється помічником Генерального секретаря, який, як правило, є головою комітету з питань, що входять у його компетенцію. Відділи мають структуру директоратів, підрозділів та служб, яка забезпечує роботу комітетів в різних галузях, про які йдеться в інших розділах.

Міжнародний секретаріат надає підтримку державам - членам НАТО і країнам-партнерам у процесі досягнення консенсусу та прийняття рішень, відповідає за підготовку зустрічей і послідовне виконання рішень комітетів НАТО, а також тих установ, які були створені після закінчення холодної війни для забезпечення дво- та багатосторонніх програм партнерства з державами, що не є членами Альянсу. Окрім цього, існує низка цивільних агентств та організацій в різних країнах НАТО, які працюють в таких галузях, як зв'язок та інформація, матеріально-технічне забезпечення (див. розділ 14).

ОСОБИСТА КАНЦЕЛЯРІЯ

Особиста канцелярія забезпечує роботу Генерального секретаря та його заступника. До складу Особистої канцелярії входять Радник з правових питань та Спеціальний радник у справах Центральної та Східної Європи.

КАНЦЕЛЯРІЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ

Канцелярія Генерального секретаря складається з Особистої канцелярії та Виконавчого секретаріату, Відділу інформації та преси і внутрішньої Служби безпеки НАТО.

ВИКОНАВЧИЙ СЕКРЕТАРІАТ

Виконавчий секретаріат має забезпечувати чітку роботу Північноатлантичної ради (ПАР), Ради євро-атлантичного партнерства (РЄАП), Постійної спільної ради НАТО - Росія (ПСР), Комісії НАТО -Україна (КУН), Групи середземноморської співпраці (MCG), Комітету оборонного планування (DPC) та Групи ядерного планування (NPG), а також роботу всієї допоміжної структури комітетів та робочих груп. Він також відповідає за планування та організацію всіх самітів та зустрічей на рівні міністрів як

у штаб-квартирі НАТО, так і за кордоном. Окрім цього, Виконавчий секретаріат несе відповідальність за адміністративне забезпечення роботи РСАП та інших органів, що засідають в рамках РСАП або програми “Партнерство заради миру”, а також за координацію процесу акредитації дипломатичних місій країн-партнерів в НАТО. Працівники Виконавчого секретаріату виконують обов'язки секретарів комітетів, готують протоколи засідань, забезпечують адміністративну та секретарську підтримку роботи Ради та інших головних комітетів. На вимогу відповідних комітетів вони готують порядок денний, звіти, повідомлення про ухвалені рішення та інші документи процедурного характеру, надають дорадчу допомогу головам комітетів та забезпечують зв'язок між комітетами.

Виконавчий секретар, що виконує обов'язки секретаря всіх органів, які працюють на рівні міністрів і послів, є підзвітним Генеральному секретарю і відповідає за виконання відповідних директив усіма підрозділами Міжнародного секретаріату. За допомогою Служби інформаційних систем він забезпечує інформаційну підтримку роботи Міжнародного секретаріату, Міжнародного військового штабу та зв'язок між усіма структурними підрозділами штаб-квартири НАТО. Виконавчий секретар також відповідає, за повноваженнями, що надаються державами-членами Альянсу, за здійснення інформаційної політики НАТО, розсекречення та оприлюднення документів і укладення архіву НАТО відповідно до затверджених процедур.

ВІДДІЛ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРЕСИ

Відділ інформації та преси складається із Служби преси та засобів масової інформації і Служби інформації, що має два підрозділи: планово-видавничий та зовнішніх зв'язків. Директор Відділу інформації та преси є Головою Комітету з питань інформації та культурних зв'язків.

Речник та служба преси і засобів масової інформації випускають офіційні комюніке від імені Альянсу і Генерального секретаря та проводять брифінги для журналістів спеціального і загального характеру. Служба преси та засобів масової інформації відповідає за акредитацію журналістів; видає прес-релізи, комюніке та промови Генерального секретаря; готує щоденний огляд преси та добірку інформаційних матеріалів для працівників штаб-квартири НАТО в Брюсселі. Вона влаштовує інтерв'ю з Генеральним секретарем та іншими посадовими особами НАТО, а також надає технічну допомогу та обладнання для радіо- і телевізійних передач.

Відділ інформації та преси допомагає урядам держав НАТО і країн-партнерів у роз'ясненні політики і діяльності Альянсу в межах різних програм та заходів. Для цього використовуються періодичні та неперіодичні видання, відео- та фотоматеріали, виставки, візити з ознайомлення, конференції, семінари та програми надання стипендій на підтримку досліджень. Відділ має бібліотеку, службу документації, бібліотеку засобів масової інформації та службу розповсюдження інформації.

Відділ підтримує зв'язки з національними інформаційними службами та неурядовими організаціями і здійснює заходи, спрямовані на інформування громадськості у кожній державі-члені НАТО щодо цілей і досягнень Альянсу. Він також організовує і фінансує міжнародні програми, у яких беруть участь громадяни держав НАТО і, спільно з країнами-партнерами, здійснює заходи, спрямовані на поглиблення обізнаності громадян держав-членів РЕАП і Групи середземноморської співпраці з цілями і завданнями Альянсу.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ НАТО

Служба безпеки НАТО координує і перевіряє впровадження заходів безпеки в НАТО. Директор Служби безпеки є головним радником Генерального секретаря з питань безпеки і виконує обов'язки Голови Комітету безпеки НАТО. Він очолює Службу безпеки штаб-квартири НАТО і відповідає за загальну координацію заходів безпеки в системі НАТО.

ВІДДІЛ ПОЛІТИЧНИХ СПРАВ

Відділ політичних справ підпорядкований помічнику Генерального секретаря з політичних питань, який також очолює Вищий Політичний комітет і виконує обов'язки голови інших комітетів (див. розділ 13). Відділ має Політичний і Економічний директорати. Директор Політичного директорату є заступником помічника Генерального секретаря з політичних питань, заступником голови Вищого Політичного комітету та виконуючим обов'язки голови Політичного комітету. Директор Економічного директорату є Головою Економічного комітету.

Щоденну роботу *Політичного директорату* забезпечують сім підрозділів:

- *Підрозділ міжнародних та регіональних справ* відповідає за розвиток відносин між НАТО та іншими європейськими інституціями

безпеки, зокрема ЄС та ЗЄС; підготовку самітів та зустрічей міністрів закордонних справ НАТО; приділяє особливу увагу подіям, пов'язаним з НАТО, в державах - членах Альянсу і подіям, пов'язаним з НАТО, в країнах, які не беруть участі в роботі Ради євро-атлантичного партнерства або в програмі "Партнерство заради миру" (зокрема, в Японії та деяких країнах Європи); відповідає за розвиток Середземноморського діалогу НАТО, підготовку та організацію роботи Середземноморської групи співпраці; підготовку та подальше забезпечення роботи робочих груп експертів над регіональними проблемами.

- *Підрозділ політичного планування та підготовки промов* відповідає за підготовку відповідних виступів, промов та статей Генерального секретаря й інших керівних посадовців НАТО; підготовку документів у галузі політичного планування; проведення брифінгів з політичних питань, що входять до порядку денного НАТО. Підрозділ підтримує зв'язки з науковцями та дослідницькими центрами і забезпечує підготовчу та подальшу роботу для Атлантичної дорадчої групи з політичних питань (APAG). У межах відповідальності цього підрозділу також знаходиться надання допомоги у підготовці комюніке та інших офіційних текстів, складанні документів під час проведення самітів та зустрічей міністрів закордонних справ.
- *Підрозділ роботи із східноєвропейськими партнерами* опікується відносинами НАТО з Росією та Україною; виконанням Основоположного акта НАТО - Росія та Хартії НАТО - Україна; загальною координацією щорічних робочих програм і підготовкою засідань Постійної спільної ради НАТО - Росія (ПСР) та Комісії НАТО - Україна (КУН) на вищому рівні, на рівні міністрів закордонних справ та на рівні послів та роботою над результатами таких зустрічей.
- *Підрозділ Євро-атлантичного співробітництва та партнерства* опікується двосторонніми відносинами між НАТО та усіма іншими країнами-партнерами, а також питаннями, що стосуються розширення Альянсу та імплементацією і загальним контролем за діяльністю в межах Плану отримання членства (MAP). Підрозділ готує засідання Ради євро-атлантичного партнерства на вищому рівні, на рівні міністрів закордонних справ та на рівні послів і займається питаннями ПЗМ, допомагаючи Відділу оборонного планування та операцій; координує роботу над Ініціативою в Південно-Східній Європі та внесок у пакт стабільності в Південно-Східній Європі, а також загальнополітичні відносини між НАТО і колишньою

Югославською Республікою Македонія¹ в світлі зобов'язань НАТО по КФОР.

- *Підрозділ спільної безпеки та політичного врегулювання криз* відповідає за питання спільної безпеки (включно зі спеціальною групою РЕАП з підтримки миру та робочою групою з підтримки миру НАТО/Росія); загальні відносини між НАТО і Організацією безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ); політичні аспекти планування навчань з врегулювання кризових ситуацій (СМХ) та миротворчі аспекти співпраці між НАТО і ООН. Цей підрозділ зосереджує питання політичного врегулювання криз у Відділі політичних справ і відповідає за повсякденне представництво Відділу в Спеціальній групі на Балканах².
- *Підрозділ координації та контролю за звичайними озброєннями* відповідає за політику контролю над озброєннями та питання імплементації Договору ЗЗСЄ, Віденського документа, Дейтонської угоди, регіонального контролю над звичайними озброєннями та заходів щодо зміцнення довіри та безпеки (CSBMs); стосовно ручної зброї та легких озброєнь (SALW) і протипіхотних мін (APLs); організацію міжнародних інспекцій НАТО для перевірки виконання Договору ЗЗСЄ, роботу з базою даних НАТО з питань верифікації (VERITY) та керівництво, від імені Координаційного комітету контролю за виконанням угод, вдосконаленою програмою співпраці з 14 державами Центральної та Східної Європи, що підписали Договір ЗЗСЄ.
- *Центр зброї масового знищення* створений у травні 2000 року внаслідок Ініціативи зі зброї масового знищення (WMD), яка була ухвалена в квітні 1999 року на Вашингтонському саміті. Центр є підрозділом Політичного директорату і в ньому працює досить багато кадрів з Міжнародного секретаріату та експертів з різних країн. Роль центру полягає у поліпшенні координації заходів стосовно ЗМЗ, а також в активізації консультацій з питань непоширення, контролю над озброєннями та роззброєння. Центр також надає підтримку зусиллям в оборонній сфері, спрямованим на посилення готовності Альянсу зустріти ризики, які становлять ЗМЗ та засоби її доставки.

1 Туреччина визнає Республіку Македонія за її конституційною назвою.

2 Спеціальна група на Балканах є органом координації, в якому над щоденною координацією справ, пов'язаних з діяльністю НАТО на Балканах, спільно працюють представники Міжнародного секретаріату та Міжнародного військового штабу.

Економічний директорат надає поради щодо тих тенденцій в економіці, які мають значення для оборони й безпеки Альянсу. Він проводить аналіз загальних економічних тенденцій та економічних аспектів оборони для Генерального секретаря; за дорученням Економічного комітету проводить дослідження економічних проблем, пов'язаних з безпекою; готує економічні оцінки показників держав НАТО в контексті спільного оборонного планування для Комітету аналізу питань оборони; підтримує зв'язки з міжнародними економічними організаціями. Економічний директорат також відповідає за співпрацю з країнами-партнерами в межах Ради євро-атлантичного партнерства, Постійної спільної ради НАТО - Росія та Комісії НАТО - Україна. Ця діяльність охоплює економічні аспекти безпеки, зокрема формування оборонного бюджету, реорганізацію системи оборони та економічні проблеми в галузі оборонної політики.

ВІДДІЛ ОБОРОННОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відділ оборонного та оперативного планування підпорядковується помічнику Генерального секретаря з питань оборонного планування та операцій, який є Головою Комітету аналізу питань оборони (головний орган оборонного планування НАТО, підзвітний Комітету оборонного планування) та заступником голови Виконавчої робочої групи. Він також є Головою Групи координації політики (PCG). Відділ надає підтримку Політико-військовому керівному комітету ПЗМ (PMSC/PfP) у забезпеченні координації заходів Партнерства заради миру (ПЗМ). Відділ має Директорат планування оборони і збройних сил, Директорат партнерства і співпраці в галузі оборони, Директорат врегулювання криз і проведення операцій та Директорат ядерної політики. Директорат надає кадрову підтримку заступнику Генерального секретаря як Голови Керівної групи високого рівня (HLSG), яка наглядає за імплементацією Ініціативи з обороноздатності Альянсу.

Директорат планування оборони і збройних сил складається з Підрозділу оборонної політики та Підрозділу планування збройних сил. Він відповідає за питання оборонної політики та підготовку, у співпраці з національними делегаціями, всіх документів та заходів, що стосуються Аналізу оборонних справ, зокрема, аналізу національних програм оборони; за інші політико-військові питання, що розглядаються Комітетом оборонного планування; готує дослідження загальних або особливих аспектів оборонного планування та політики НАТО за дорученням Виконавчої робочої групи і Комітету аналізу питань оборони;

підтримує програму ПЗМ і контролює Процес планування та аналізу ПЗМ (PARP); відповідає за розробку концепції Багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил (BOOTS); забезпечує функціонування комп'ютеризованої бази даних щодо збройних сил НАТО; організує проведення статистичного аналізу, необхідного для оцінки оборонних заходів НАТО. Директор Директорату планування оборони і збройних сил є заступником помічника Генерального секретаря та заступником голови Комітету аналізу питань оборони.

Директорат врегулювання криз і проведення операцій складається з Підрозділу врегулювання криз, Підрозділу ради з питань проведення операцій і Групи з питань втілення миру. Директор Директорату врегулювання криз і проведення операцій також відповідає, за дорученням Генерального секретаря, за діяльність Ситуаційного центру (SITCEN).

Підрозділ врегулювання криз надає допомогу Генеральному секретарю, Раді, Комітету оборонного планування та відповідним підпорядкованим групам у роботі над головними питаннями політико-військових аспектів врегулювання кризових ситуацій. Він відповідає за втілення та перевірку виконання рішень Ради щодо врегулювання кризових ситуацій, готує звіти за результатами цієї роботи і забезпечує підготовку і проведення операцій НАТО. Підрозділ також відповідає за координацію зусиль держав Альянсу та інших країн, а також зв'язок з відповідними міжнародними організаціями, такими як Організація Об'єднаних Націй, Організація з безпеки і співробітництва в Європі, Європейський Союз, Західноєвропейський Союз, Управління Верховного представника та Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

Підрозділ ради з питань проведення операцій надає підтримку зусиллям НАТО в галузі врегулювання кризових ситуацій шляхом розвитку і вдосконалення процедур, організації та заходів, спрямованих на забезпечення потреб Ради та Комітету оборонного планування та сприяння процесу консультацій в періоди напруги і криз. Ця діяльність охоплює координування та поновлення текстів двох довідників НАТО з врегулювання криз, підготовку щорічних навчань з врегулювання криз, перегляд вимог щодо засобів комунікації, які використовуються у відповідних операціях, забезпечення автоматизованої обробки даних та спільних з країнами-партнерами ПЗМ заходів, спрямованих на посилення спроможності цих країн забезпечувати врегулювання криз та на вдосконалення співпраці у цій галузі.

Група з питань підтримки робить свій внесок в процес врегулювання криз шляхом надання концептуальної та технічної підтримки щодо

проведення операцій з підтримки миру. Група також надає підтримку в інших аспектах діяльності НАТО, спрямованої на підтримку миру, зокрема у розробці миротворчої політики Альянсу, політики у сфері відносин між цивільними і військовими (CIMIC) та в роботі Спеціальної групи з підтримки миру Політико-військового керівного комітету.

Ситуаційний центр, відомий як SITCEN, має три функції: надання допомоги Північноатлантичній раді, Комітету оборонного планування та Військовому комітету у забезпеченні їхньої роботи в процесі проведення консультацій; отримання, обмін та розповсюдження політичної, військової й економічної інформації і відповідних даних; забезпечення зв'язку з аналогічними установами держав - членів Альянсу та з Верховними командуваннями НАТО. Центр комунікації, або COMCEN, надає Ситуаційному центру підтримку в його діяльності.

Директорат партнерства і співпраці в галузі оборони був заснований в 1997 році. Він відповідає за розробку політики і втілення заходів ПЗМ. Директорат скеровує роботу Політико-військового керівного комітету програми "Партнерство заради миру" (PMSC) і допомагає іншим органам НАТО в тій роботі, що стосується діяльності РЕАП, військової співпраці в межах ПЗМ, відносин між НАТО і Росією, НАТО і Україною та країнами Середземноморського діалогу. Стосовно впровадження ПЗМ, Директорат підтримує тісні стосунки з усіма країнами-партнерами та керує засіданнями тих робочих груп НАТО, які було сформовано з метою надання допомоги країнам-партнерам у розробці Індивідуальних програм партнерства (ІПП).

Директорат ядерної політики надає допомогу Генеральному секретарю, Групі ядерного планування та її вищому органу, Групі високого рівня (HLG), а також Головній оборонній групі з питань поширення зброї масового знищення. Головним завданням директорату є надання підтримки у розробці всіх аспектів ядерної політики і стратегії, зокрема, у розробці ядерного планування і відповідних процедур, заходів з підготовки та проведення навчань; забезпечення допомоги у координації оборонних заходів НАТО, спрямованих на захист від ризику поширення зброї масового знищення та засобів її доставки. Він також відповідає за підготовку засідань Групи ядерного планування на рівні міністрів, постійних представників та групи особового складу; за підготовку інформації для громадськості з питань ядерної стратегії НАТО та реагування військовими засобами на ризик поширення зброї масового знищення.

ВІДДІЛ ОБОРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відділ оборонного забезпечення, який очолює помічник Генерального секретаря з питань оборонного забезпечення, виконує такі завдання:

- надає дорадчу допомогу Генеральному секретарю, Північноатлантичній раді, Комітету оборонного планування та іншим органам НАТО з усіх питань, що стосуються досліджень, розробок, виробництва і закупівлі озброєнь, а також розширеної системи протиповітряної оборони;
- сприяє найефективнішому використанню ресурсів Альянсу в галузі оснащення його збройних сил.

Відділ забезпечує зв'язок з організаціями виробництва та матеріально-технічного забезпечення НАТО, які задіяні у проекти співпраці в галузі оснащення, а також зв'язок з військовими агентствами НАТО, що працюють в галузі досліджень оборонних та пов'язаних з ними питань. У межах своєї компетенції він бере участь в усіх аспектах процесу оборонного планування НАТО. Помічник Генерального секретаря з питань оборонної підтримки є постійним головою Наради національних керівників в галузі озброєнь (CNAD) і Управління СЗ НАТО, а також співголовою Комітету з питань стандартизації. Відділ складається з двох директоратів:

Директорат планування, програм і політики в галузі озброєнь надає підтримку помічнику Генерального секретаря в роботі з широким спектром питань політики і програм, що стосуються закупівлі оборонного оснащення та співпраці держав Альянсу в галузі озброєнь. Його Директор є заступником помічника Генерального секретаря з питань оборонного забезпечення. Директорат відповідає за розробку політичних ініціатив в галузі озброєнь, призначених спрямовувати діяльність CNAD на виконання завдань Альянсу, з відповідним використанням Системи планування звичайних озброєнь. Він також відповідає за узгодження планування в галузі озброєнь з іншими аспектами загального процесу оборонного планування Альянсу.

Директорат надає підтримку Групам з питань озброєнь сухопутних сил, флоту і авіації та підпорядкованим їм органам. Групи забезпечують обмін інформацією та узгодження концепцій матеріально-технічного забезпечення і оперативних вимог до майбутнього сухопутного, військово-морського і військово-повітряного потенціалу Альянсу з метою розвитку спільних рішень, оснований на програмних кроках та віхах Поетапної програмної системи в галузі озброєнь, а також з метою досягнення високого рівня стандартизації обладнання в контексті виконання Програми стандартизації НАТО.

Окрім цього, Директорат відповідає за втілення вдосконаленої програми “Партнерство заради миру” в межах компетенції Наради національних керівників в галузі озброєнь, зокрема, за Процес планування і аналізу ПЗМ; за внесок CNAD в роботу над оборонними аспектами політики НАТО в галузі проблем поширення зброї масового знищення, якою керує Головна оборонна група з питань поширення ЗМЗ (DGP); за підтримку діяльності CNAD в галузі Розширеної системи протиповітряної та протиракетної оборони, а також координацію цих заходів із паралельною діяльністю військових органів НАТО, Комітету протиповітряної оборони НАТО і Головної оборонної групи з питань поширення ЗМЗ; за роботу CNAD в галузі оборонного оснащення операцій з підтримки миру. Директорат підтримує зв'язки з іншими організаціями, такими як Західноєвропейська група з питань озброєнь, та агентствами НАТО, такими як Агентство НАТО з управління розробкою, виробництвом і матеріально-технічним забезпеченням європейського літака-винищувача EF 2000 і бойового літака багатоцільового призначення “Торнадо” (NETMA), Агентство НАТО з питань розробки, виробництва і матеріально-технічного забезпечення гелікоптерів (NAHEMA) та Центр підводних досліджень Верховного головнокомандування збройними силами НАТО в зоні Атлантичного океану (SACLANTCEN).

Підрозділ персоналу агентства з питань досліджень і технологій (RTA) розміщений поряд з Директоратом з питань планування, програм і політики в галузі озброєнь у Відділі оборонного забезпечення. Агентство НАТО з питань досліджень і технологій, штаб-квартира якого знаходиться в Парижі, надає підтримку Раді досліджень і технологій НАТО (RTB). Агентство і Рада разом утворюють Організацію досліджень і технологій НАТО (RTO). Директор Агентства є підзвітним помічнику Генерального секретаря з питань оборонного забезпечення та директору Міжнародного військового штабу.

Директорат протиповітряної оборони і управління повітряним простором (колишній Директорат систем протиповітряної оборони) відповідає за важливі стосунки між протиповітряною обороною та військовими і цивільними службами управління повітряним простором і рухом. Директорат підтримує діяльність Комітету НАТО з протиповітряної оборони (NADC), який відповідає за надання порад Раді та Комітету оборонного планування з усіх аспектів програми протиповітряної оборони. В своїй роботі він щільно співпрацює з військовим керівництвом НАТО. NADC відповідає за сприяння і координацію зусиль із забезпечення адекватності, ефективності та результативності політики НАТО щодо системи протиповітряної оборони та розширення системи з метою забезпечення достатньої потужності Інтегрованої протиповітряної системи НАТО (NATINADS) для виконання її ролі в нових місіях та обов'язках

Альянсу. Розширення NATINADS та відповідна концепція мають розв'язати проблеми більшої гнучкості колективної оборони, функціональної інтеграції морської авіації, включення в протиповітряну оборону протиракетної оборони, розширення та операцій з підтримки миру/реагування на кризові ситуації.

Окрім цього, Директорат надає допомогу Комітету управління повітряним рухом НАТО (NATMC) (колишній Комітет координації управління рухом в європейському Повітряному просторі "CEAC"), який має забезпечувати Координацію вимог щодо цивільного та військового руху в повітряному просторі. Комітет відіграє важливу роль у співпраці з країнами-партнерами в галузі вдосконалення управління повітряним рухом. Комітет також відповідає за технічне забезпечення здатності військових операторів підтримувати необхідний рівень сумісності з різними елементами систем управління повітряним рухом, які цивільні установи планують ввести в дію в майбутньому. В контексті діяльності, спрямованої на майбутню загальноєвропейську інтеграцію управління повітряним рухом, Директорат представляє Комітет управління повітряним рухом на міжнародних форумах.

У межах діяльності НАТО із співпраці Директорат також відповідає за надання порад і допомоги з питань протиповітряної оборони та управління повітряним простором країнам-кандидатам на вступ, які беруть участь у виконанні Плану отримання членства (MAP), та іншим країнам-партнерам. Аналітична робота в цьому контексті ведеться групою аналізу протиповітряної оборони (NAADC), створеною при Директораті з цією метою.

Директорат також забезпечує зв'язок з відомствами, що відповідають за імплементацію систем зв'язаних з протиповітряною обороною, програмою раннього повітряного попередження НАТО, програмою системи повітряного командування та управління, вдосконаленою системою зенітних ракет "Хок" та системи протиповітряної оборони середнього радіуса дії (MEADS).

Відділ консультацій, командування і управління штаб-квартири НАТО (NHQCS3S)

Відділ консультацій, командування і управління штаб-квартири НАТО об'єднує колишні складові СЗ Міжнародного секретаріату і Міжнародного військового штабу в одну інтегровану структуру. Головним завданням Відділу є розробка політики і керівних напрямів для планування, функціонування і забезпечення Системи зв'язку та інформації НАТО (CIS)

та нагляд за їх втіленням. Служба надає допомогу Раді НАТО з питань консультацій, командування і управління та підпорядкованій їй структурі. Працівники служби також допомагають Північноатлантичній раді, Військовому комітету, Нараді національних керівників в галузі озброєнь, Головному управлінню ресурсами та іншим комітетам в тих аспектах їх роботи, що стосуються СЗ. Служба складається з шести підрозділів, а саме: вимог і концепцій (RCB); сумісності (IOB); управління радіочастотами (FMB); безпеки інформації (ISB); інформаційних систем і технологій (ISTB) та систем зв'язку, навігації та ідентифікації (CNISB) і працює під керівництвом помічника Генерального секретаря з питань оборонного забезпечення та директора Міжнародного військового штабу. Директор NHQC3S є одним із заступників голови Ради з питань консультацій, командування і управління та головою національних представників СЗ.

Відділ інвестицій у безпеку, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПЛАНУВАННЯ НА ВИПАДОК НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Відділ інвестицій в безпеку, матеріально-технічного забезпечення та планування на випадок надзвичайних ситуацій працює під керівництвом помічника Генерального секретаря з цих питань. Він є керівником Головного комітету з планування на випадок надзвичайних ситуацій на пленарних засіданнях та співголовою Наради керівників національних служб матеріально-технічного забезпечення. Він також є головою Комітету інфраструктури. Відділ складається з директоратів інвестицій у безпеку та цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій, підрозділів матеріально-технічного забезпечення (елемент міжнародного секретаріату) та координації політики в галузі ресурсів.

Директорат інвестицій в безпеку працює під керівництвом Контролера програми інвестицій в безпеку, який є заступником помічника Генерального секретаря та постійним Головою Комітету інфраструктури. Директорат інвестицій в безпеку надає допомогу Головній раді з питань ресурсів, Комітету з питань інфраструктури та Комітету з військового бюджету в галузях:

- технічного, фінансового, економічного та політичного аналізу пакетів наявних ресурсів. (Пакети наявних ресурсів містять військові вимоги Верховних головнокомандувачів НАТО щодо капіталовкладень, витрат на експлуатацію та технічне обслуговування, а також щодо особового складу);

- забезпечення політичної підтримки, технічного та фінансового нагляду за виконанням Програми інвестицій в безпеку НАТО;
- технічного та фінансового аналізу запитів щодо затвердження Комітетом інфраструктури обсягу та фінансового забезпечення проектів, які потребують спільного фінансування;
- технічного та фінансового аналізу, в разі запиту, військових питань, що підлягають спільному фінансуванню і обговорюються на військовому бюджетному комітеті;
- надання технічної та фінансової підтримки іншим комітетам НАТО (SPC(R), PCG, PMSC), які відповідають за різні аспекти NSIP та за питання ресурсів взагалі.

Директорат матеріально-технічного забезпечення (елемент міжнародного секретаріату) очолює Директор з питань матеріально-технічного забезпечення, який водночас є Головою Комітету з питань трубопроводів та заступником співголови Наради керівників національних служб матеріально-технічного забезпечення. Директорат (елемент міжнародного секретаріату) відповідає за:

- розробку і координацію планів і процедур, спрямованих на досягнення раціонального підходу до питань, пов'язаних із тиловим забезпеченням в Альянсі та в межах програми "Партнерство заради миру", з метою підвищення ефективності збройних сил шляхом підвищення рівня готовності тилу і здатності військ до тривалих дій;
- надання штатної підтримки Нараді керівників національних служб матеріально-технічного забезпечення та підпорядкованим структурам;
- надання технічної кадрової підтримки Комітету з питань трубопроводів;
- підтримку, координацію та забезпечення зв'язку із військовими органами НАТО, а також іншими комітетами і установами, що відповідають за планування і виконання завдань матеріально-технічного забезпечення;
- забезпечення, від імені Генерального секретаря, зв'язку з керівними органами Центральноєвропейської системи трубопроводів (CEPS) та з Організацією матеріально-технічного забезпечення НАТО (NAMSO).

Директорат цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій очолює Директор, який є постійним Головою Комітету планування на випадок надзвичайних ситуацій. Директорат відповідає за:

- керівництво плануванням і координацію заходів, спрямованих на швидке переведення економіки держав Альянсу в режим надзвичайного стану;
- розробку заходів, спрямованих на використання цивільних ресурсів для підтримки оборонної спроможності Альянсу та захисту цивільного населення;
- надання штатної підтримки Головному комітету планування на випадок надзвичайних ситуацій, а також дев'ятьом радам і комітетам, що відповідають за розробку заходів для використання в умовах надзвичайних ситуацій цивільного морського, наземного і повітряного транспорту; енергопостачання; промислових ресурсів; харчової промисловості та сільського господарства; цивільних систем зв'язку; медичних служб; цивільної оборони;
- нагляд за діяльністю Євро-атлантичного центру координації реагування на катастрофи (EADRC), який координує міжнародні зусилля з допомоги країні, що постраждала від катастрофи, на її прохання або звернення від її імені.

Директор з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій також наглядає за плануванням в цій галузі, яке здійснюється в межах РЄАП, Партнерства заради миру, Постійної спільної ради НАТО - Росія, Комісії НАТО - Україна та Середземноморської групи співпраці.

Підрозділ координації політики в галузі ресурсів відповідає за:

- вироблення, за узгодження з відповідними органами, пропозицій щодо політики та планової документації з усіх питань ресурсів, які стосуються Альянсу;
- координацію роботи усіх кадрів над цими питаннями;
- надання допомоги Головному управлінню ресурсів з вироблення політики в галузі ресурсів та планової документації з питань ресурсів.

ВІДДІЛ НАУКИ ТА ЕКОЛОГІЇ

Відділ науки та екології підпорядкований помічнику Генерального секретаря з питань науки і охорони довкілля, який є Головою Наукового комітету та Головою Комітету з проблем сучасного суспільства. Він має заступника і виконує такі обов'язки:

- консультує Генерального секретаря з науково-технічних питань, що знаходяться в сфері інтересів НАТО;
- відповідає за виконання рішень Наукового комітету; керує діяльністю створених ним підкомітетів і дорадчих рад та розробляє заходи, спрямовані на співробітництво в науковій та технологічній галузях між науковцями з країн Альянсу та їхніх колег з країн-партнерів і учасниць Середземноморського діалогу таким чином зміцнюючи науково-технічний потенціал держав;
- наглядає за проведенням експериментальних досліджень, короткотермінових проектів та практичних конференцій, започаткованих Комітетом з проблем сучасного суспільства;
- забезпечує зв'язок в науковій галузі з Міжнародним секретаріатом НАТО, з різними агентствами Альянсу і держав-членів НАТО, що відповідають за реалізацію політики в галузі науки, а також із міжнародними науковими, технологічними та екологічними організаціями;
- контролює заходи, спрямовані на розширення участі науковців з країн-партнерів в Наукових програмах НАТО та в проектах Комітету з проблем сучасного суспільства.

УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ

Управління справами очолює Директор, який відповідає за всі питання, що стосуються організації та структури Міжнародного секретаріату, а також консультує Генерального секретаря з питань кадрової політики і заробітної плати цивільного персоналу НАТО. Він відповідає за підготовку, подання і розподілення бюджету Міжнародного секретаріату, керує роботою Підрозділу координації політики (який опікується аспектами загального управління Організацією в цілому); Підрозділу бюджету та фінансового аналізу та Адміністративно-консультативної групи, яка розробляє рекомендації для Генерального секретаря з усіх організаційних, методичних, процедурних та кадрових питань.

Заступник директора Управління відповідає за загальне адміністративне забезпечення роботи Міжнародного секретаріату, зокрема за надання послуг персоналу, утримання в належному стані штаб-квартири, технічне забезпечення конференцій, письмового та усного перекладу, підготовку та розповсюдження внутрішніх документів.

ВІДДІЛ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Фінансовий контролер призначається Північноатлантичною радою і відповідає за залучення коштів та перевірку витрат в межах Цивільного і Військового бюджетів, згідно з чинними в НАТО фінансовими правилами. Його відділ складається з Бюджетно-фінансової служби і Служби внутрішнього контролю.

КАНЦЕЛЯРІЯ КЕРІВНИКА ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ

Головне управління ресурсами (SRB) є основним дорадчим відділом Північноатлантичної ради з питань потреб у військових ресурсах спільного фінансування та їх наявності. Управління очолюється національним Головою, якого обирають держави. Він має у своєму розпорядженні невеликий штат, який складається з працівників Міжнародного секретаріату.

КАНЦЕЛЯРІЯ ГОЛОВИ БЮДЖЕТНИХ КОМІТЕТІВ

Головою бюджетних комітетів є представник однієї з держав-членів. Ця посада утримується за рахунок національних коштів з метою збереження незалежності цих комітетів. Він має у своєму розпорядженні невеликий апарат, укомплектований Міжнародним секретаріатом.

МІЖНАРОДНА РАДА АУДИТОРІВ

Рахунки всіх структур НАТО, а також рахунки, пов'язані з витратами в рамках спільно фінансованої програми інфраструктури, перевіряються Міжнародною радою аудиторів. Рада складається з працівників державних органів аудиту держав - членів Альянсу. Вони мають незалежний статус. Уряди країн відбирають аудиторів і оплачують їхню працю. Призначення аудиторів затверджує Північноатлантична рада, якій вони підзвітні.

ОРГАНІЗАЦІЇ НАТО З ПИТАНЬ ВИРОБНИЦТВА І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАТО створило організації, які підпорядковані Північноатлантичній раді і відповідають за різні аспекти виробництва і матеріально-

технічного забезпечення (NPLOs). Вони мають різні повноваження, джерела фінансування, фінансові та адміністративні органи, проте всі вони підзвітні Керівному комітету або Раді директорів, які керують їхньою діяльністю. Додаткова інформація міститься у розділі 14.